

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Veroniky Burianové a soudců Mgr. Aleše Smetanky a Mgr. Jana Šmakala ve věci

žalobce: J. M.
bytem X

proti
žalovanému: Český báňský úřad
sídlem Kozí 748/4, 110 00 Praha

za účasti osob
zúčastněných na
řízení:

- I) Sedlecký kaolin a.s.
sídlem Božičany 167, 362 25 Božičany
zastoupená Mgr. Janem Novotným, LL.M., advokátem
sídlem Václavská 316/12, 120 00 Praha 2
- II) CETIN a.s.
sídlem Českomoravská 2510/19, 190 00 Praha 9
- III) Zdravé životní prostředí Mírová, z.s.
sídlem Mírová 141, 357 35 Mírová

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2024, č. j. SBS 38944/2024/1/ČBÚ-21,
takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2024, č. j. SBS 38944/2024/1/ČBÚ-21, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 165 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

III. Žádná z osob zúčastněných na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Žalobce žalobou ze dne 10. 1. 2025, doručenou Krajskému soudu v Plzni (dále jen „soud“) dne 15. 1. 2025, napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2024, č. j. SBS 38944/2024/1/ČBÚ-21 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“). Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil usnesení Obvodního báňského úřadu pro území kraje Karlovarského (dále jen „*prvostupňový orgán*“) ze dne 19. 6. 2024, č. j. SBS 28995/2024/OBÚ-08 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), jímž prvostupňový orgán rozhodl, že žalobce není účastníkem správního řízení ve věci povolení hornické činnosti – otvírky, přípravy a dobývání podle dokumentace „Plán otvírky, přípravy a dobývání na výhradním ložisku Božičany – Smolnice – východ (B 3116000) v dobývacím prostoru Mírová (6 0353)“ – vedeného na základě žádosti obchodní korporace Sedlecký kaolin a.s., tj. osoby zúčastněné na řízení I. (dále též jen „*předmětné řízení o povolení hornické činnosti*“).
2. Nutno doplnit, že oba zmíněné správní orgány v dané věci rozhodovaly již podruhé, neboť soud rozsudkem ze dne 20. 3. 2024, č. j. 57 A 46/2023-85 (dále jen „*předchozí rozsudek*“), zrušil předchozí rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2023, č. j. SBS 14069/2023/ČBÚ-21/1 (dále jen „*předchozí napadené rozhodnutí*“), jakož i jemu předcházející usnesení prvostupňového orgánu ze dne 2. 2. 2023, č. j. SBS 03740/2023/OBÚ-08, jímž bylo rozhodnuto, že žalobce není účastníkem předmětného řízení o povolení hornické činnosti. Důvodem zrušení předchozího napadeného rozhodnutí byla jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný se v něm nevypořádal s odvolacími námitkami uplatněnými žalobcem, a dále i zjištění, že předchozí správní řízení bylo v obou stupních zatíženo vadou nedostatečně zjištěného skutkového stavu (ve vztahu k účastenství žalobce správní orgány neshromáždily žádné důkazní prostředky, resp. pokud jimi měly být listiny z dosavadního obsahu spisu, neozřejmily, o které se mělo jednat).

II.

Žaloba

3. Žalobce v úvodu své žaloby konstatoval, že žalovaný zcela ignoruje závazné stanovisko vyjádřené soudem v předchozím rozsudku, v němž soud shledal žalobcovu žalobu důvodnou, proto nechápe, proč je mu znovu upíráno účastenství. Podle žalobce jde o vyloučení místně znalého občana, který se snaží hájit svá dotčená práva (život, zdraví, nemovitost, životní prostředí), z řádného účastenství ve věci. Žalobce v plném rozsahu odkázal na svou žalobní argumentaci v předchozím soudním řízení, kterou učinil přílohou své žaloby.
4. K důkazu o dotčení na právech a k problematice kaolinu v západních Čechách žalobce navrhl provést tiskové zprávy a reportáže, které označil prostřednictvím odkazů na internetové stránky několika televizí a denního tisku.
5. Žalobce dále s odkazem na závěr soudu vyjádřený v předchozím rozsudku, že důkazní břemeno ohledně účastenství je vždy na správním orgánu, nesouhlasil s odůvodněním žalovaného, které je dle jeho názoru založeno na zastaralých studiích, zpracovaných na

náklad a v zájmu těžaře (údaje jsou starší než 10 let). Podle žalobce je třeba opatřit aktuální posudky a vyjádření nezávislých subjektů.

6. Dle názoru žalobce dotčení na právech nelze doložit více než vlastnictvím nemovitostí, poškozením nemovitosti, životem v obci po celý život, zájmem na řádném rozvoji obce, sanací činnosti neschopných zastupitelů a starosty. Žalobce se ptá, zda je třeba čekat, až budou napáchány škody, a upřít účastenství někomu, kdo je místně znalý a aktivní a má možnost vznášet smysluplné námitky.
7. Žalobce trvá na tom, že dostatečná vzdálenost je v řádu desítek kilometrů, nikoli metrů, přičemž jeho nemovitost je vzdálena 380 metrů. I 500 metrů v případě lomu Bílina je jen doporučení pro dané místo. Lom Božičany – Smolnice je v turisticky žádaných západních Čechách, leží několik málo kilometrů od lázeňského města Karlovy Vary.
8. Žalobce namítal, že nejbližší hranice projednávané hornické činnosti od jeho nemovitostí – pozemků parc. č. Xa a Xb v k. ú. X, jsou vzdáleny 380 metrů. Žalobce nechápe tvrzení správního orgánu, že z hlediska zkušeností orgánů báňské správy je zřejmé, že tato vzdálenost zaručuje, že nehrozí dotčení žalobce na jeho právech, zejména z hlediska namítaných imisí a možného ovlivnění podzemních vod. Žalobce v obecné rovině zpochybnil naměřená data ve studiích starších 10 let. Žalobce opakovaně tvrdí, že je zcela nepochybně dotčen hlukem, prachem a vibracemi, neboť je lomu velmi blízko, dochází k opakovaným propadům v obci Božičany, k poškození objektů, přičemž odkazuje na již zmíněné tiskové zprávy a reportáže a dále na znalecký posudek, který předložil v předchozím soudním řízení v dané věci. Má za to, že žalovaný ani napodruhé nevyvrátil, že nemovitost žalobce není dostatečně vzdálená od hranice plánované hornické činnosti, a dále že žalovaný ponechal bez odezvy žalobcovy obavy z narušení statiky jeho domu a ovlivnění podzemních vod.
9. Žalobce poté s odkazem na závěry soudu v předchozím rozsudku konstatoval, že jeho práva (nejen vlastnická) mohou být rozhodujícím způsobem dotčena, a proto je nutné s ním jednat jako s účastníkem řízení. Žalobce má za to, že správní orgány nerespektovaly závazný právní názor soudu, neboť neshromáždily žádné nové důkazy, neprovedly místní šetření a nová posouzení. Podle žalobce jeho zájem úzce souvisí (je podrázen) obecnému (veřejnému) zájmu obce. Přestože se správní orgány detailně zabývaly možnými vlivy dotčení žalobce, kvalifikovaným způsobem nevyvrátily opodstatněnost každého z možných zdrojů dotčení, čímž nevyvrátily ani opodstatněnost žalobcova účastenství, a proto správní orgány neodstranily žalobcem vytýkané vady týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
10. Žalobce svou žalobu uzavřel konstatováním, že postup správních orgánů, které upírají účastenství žalobci chránícímu své zájmy (žalobce aktuálně slyší probíhající těžbu, cítí polétavý prach, v obci dochází k opakovaným propadům apod.), se jeví protiústavním. Žalobci není zřejmé, z jakého důvodu mají správní orgány takovou obavu z jeho účastenství v řízení a nutí jej k vysoce odborné protiargumentaci, která hraničí s námitkami ve věci samé, přestože se v daném případě jedná pouze o procesní otázku. Žalobce navrhl, aby soud změnil napadené rozhodnutí tak, že žalobce je účastníkem předmětného řízení o povolení hornické činnosti.

III.

Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 27. 2. 2025 označil žalobu za nedůvodnou, a proto Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

navrhl její zamítnutí. Žalovaný nejprve zrekapituloval průběh řízení, shrnul obsah žaloby a poté se vyjádřil k žalobním námitkám.

12. Žalovaný konstatoval, že prvostupňový orgán v současné době vede předmětné řízení o povolení hornické činnosti. Pokud jde o otázku účastnictví žalobce, žalovaný má za to, že žalobce v žádném ze svých podání učiněných v průběhu správního řízení neuvedl takové skutečnosti, které by odůvodňovaly jeho účastnictví v předmětném správním řízení a ze kterých by bylo možné dovodit dotčení jeho práv, právem chráněných zájmů či povinností. Podle žalovaného se správní orgány řídily při svém dalším rozhodování o účastnictví žalobce ve správním řízení právním názorem soudu vysloveným v předchozím rozsudku.
13. Prvostupňový orgán znovu posoudil, zda žalobci svědčí účastnictví ve správním řízení vedeném o povolení hornické činnosti, přičemž na základě svého správního uvážení a zjištěných skutečností nepřiznal žalobci účastnictví ve správním řízení. Žalovaný se pak s prvostupňovým orgánem ztotožnil.
14. Podle žalovaného žalobce v podané žalobě neuvádí žádné nové skutečnosti nad rámec skutečností uvedených v jeho předchozích podáních. Žalovaný má za to, že oba správní orgány se ve svých rozhodnutích podrobně zabývaly veškerými argumenty uváděnými žalobcem a opětovně na základě jejich posouzení dospěly k závěru, že žalobci účastnictví ve správním řízení o povolení hornické činnosti nesvědčí, což náležitě zdůvodnily.
15. Podle žalovaného hornickou činností budou zasaženy především pozemkové a stavební parcely ve vlastnictví osoby zúčastněné na řízení I. V těsné blízkosti hranice povolované hornické činnosti se dále nalézají dvě parcely ve vlastnictví obce Božičany. Dobývání ložiska bude prováděno za pomoci rypadel, kolových nakladačů, dozerů a nákladních automobilů. Sanace a rekultivace vydobytého prostoru bude zajištěna dle zpracované a příslušným orgánem schválené dokumentace z března 2020 s názvem „Plán rekultivace – rozšíření DP Mírová, dobývání výhradního ložiska kaolinů Božičany – Smolnice – východ“ (dále jen „*plán SaR*“). Uvedený plán SaR vychází ze Souhrnného plánu SaR DP, který byl zpracován v lednu 2014 a byl podkladem k řízení Ministerstva životního prostředí o posouzení vlivů záměru na změnu dobývacího prostoru Mírová a následné hornické činnosti na ložisku kaolinů Božičany – Smolnice – východ.
16. Žalovaný (shodně jako v napadeném rozhodnutí) konstatoval, že prvostupňové rozhodnutí se potenciálnímu účastnictví žalobce věnuje na 12 stranách a detailně se zabývá možnými vlivy dotčení žalobce a kvalifikovaným způsobem vyvrací opodstatněnost každého z možných zdrojů dotčení, čímž vyvrací i opodstatněnost jeho účastnictví v předmětném řízení o povolení hornické činnosti. Tím byla odstraněna soudem vytýkaná vada nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Žalovaný poté prakticky zopakoval své argumenty již uvedené v odůvodnění napadeného rozhodnutí, a to zejména: (i) argumenty o navazujícím řízení na posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb.; (ii) argumenty o vzdálenosti žalobcových nemovitostí (380 metrů), která z hlediska zkušeností orgánů báňské správy zaručuje, že nehrozí dotčení žalobce na jeho právech, právem chráněných zájmech a povinnostech; (iii) argumentaci založenou na příloze č. 1 dokumentace EIA AKUSTICKÁ STUDIE; (iv) argumentaci založenou na příloze č. 2 dokumentace EIA ROZPTYLOVÁ STUDIE; (v) argumentaci založenou na příloze č. 3 dokumentace EIA HODNOCENÍ VLIVŮ NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ; (vi) argumentaci založenou na příloze č. 5 dokumentace EIA HYDROGEOLOGICKÉ POSOUZENÍ; (vii) argumenty, že se orgány báňské správy

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

zabývaly i možností narušení statiky staveb žalobce z hlediska potenciálního vlivu starých důlních děl i možným ovlivněním podzemních vod z hlediska povolované hornické činnosti; (viii) argumenty o tom, že se orgány báňské správy podrobně zabývaly vzdáleností nemovitostí žalobce od povolované hornické činnosti v dobývacím prostoru Mírová.

17. Podle názoru žalovaného prvostupňový orgán posoudil a vyvrátil možný vliv a rovněž i pouhý předpoklad vlivu na dotčení práv žalobce. Proto se nadále domnívá, že námitky uváděné žalobcem v jeho žalobě neprokazují dotčenost jeho práv a právem chráněných zájmů, a tudíž mu nesvědčí účastenství v předmětném řízení o povolení hornické činnosti.

IV.

Osoby zúčastněné na řízení

18. Soud učinil výzvu potenciálním osobám zúčastněným na řízení, a to adresně všem účastníkům předmětného správního řízení, kterým bylo doručováno napadené rozhodnutí. Ze správního spisu pak již žádná další potenciální osoba zúčastněná na řízení nevyplynula. Soudu písemně oznámily svůj zájem účastnit se předmětného soudního řízení v rubrice tohoto rozsudku označené osoby zúčastněné na řízení (dále též jen „OZNŘ“).
19. K věci samé se vyjádřila pouze OZNŘ I. podáním ze dne 7. 7. 2025. Nejprve uvedla, že se plně ztotožňuje s právním hodnocením uvedeným v napadeném, resp. prvostupňovém rozhodnutí. Dle jejího názoru správní orgány logicky a koherentně vysvětlily, proč nejsou v případě žalobce objektivně naplněny žádné skutečnosti, jimiž by bylo možné odůvodnit jeho účastenství ve správním řízení.
20. Podle názoru OZNŘ I. je žaloba založena na zcela obecných konstatováních, ze kterých však neplynou žádné relevantní skutečnosti pro určení žalobce jako účastníka správního řízení. Má za to, že oba správní orgány vypořádaly žalobcem opětovně uváděné námitky a dále že se plně řídily závazným právním názorem vyjádřeným soudem v předchozím rozsudku. Velmi detailně posuzovaly veškeré námitky tvrzené žalobcem, prováděly k nim rozsáhlé dokazování a na jeho základě došly k ucelenému a zcela jednoznačnému závěru, že žalobce neprokázal dotčení svých práv a právem chráněných zájmů. Správní orgány rovněž detailně a logicky vysvětlily, že vzdálenost žalobcových nemovitostí od místa plánované těžby zcela jednoznačně zaručuje, že nehrozí jakékoliv dotčení jeho práv a zákonem chráněných zájmů. Jakákoli přímá spojitost mezi nemovitostmi ve vlastnictví žalobce a povolovanou těžbou zcela absentuje. Žalobce věcně nepolemizuje se závěry studií a dokumentace, ze kterých správní orgány ve správním řízení vycházely, pouze se v obecné rovině snaží tyto důkazy delegitimizovat tvrzeními o jejich podjatosti a zastaralosti. Dle OZNŘ I. žalobce nemůže být považován za dotčenou osobu ani s ohledem na potenciální dopady záměru na životní prostředí. Tyto vlivy byly komplexně posouzeny v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí. OZNŘ I. je toho názoru, že námitky žalobce představují ve skutečnosti toliko jeho nevoli k uskutečňování dobývání nerostných surovin v předmětném katastrálním území. K tomuto způsobu prosazování vlastního zájmu vydávaného za zájem veřejný se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 29. 5. 2020, č. j. 2 As 377/2018-61: „Nikdo však nemá právo prosazení veřejného zájmu, například vybudování trvalého úložiště, zabránit jen proto, že jeho případné negativní dopady nechce ve své blízkosti („not in my

backyard).“ Dle OZNŘ I. se Nejvyšší správní soud jednoznačně vymezil vůči tzv. *konceptu NIMBY*.

V.

Průběh řízení

21. Soud ověřil, že žaloba směřující proti napadenému rozhodnutí byla podána včas, neboť zákonná lhůta dvou měsíců byla dodržena. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 14. 11. 2024, zatímco předmětná žaloba byla předána k poštovní přepravě dne 11. 1. 2025 (a soudu doručena dne 15. 1. 2025).
22. Soud konstatuje, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou (žalobce byl adresátem napadeného rozhodnutí, které se týká jeho účastenství ve správním řízení, jež si nárokuje, přičemž se cítí být napadeným rozhodnutím zkrácen na svých právech), proti žalovanému, který je pasivně legitimován (jako odvolací orgán, který vydal napadené rozhodnutí), po vyčerpání řádných opravných prostředků (žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, o němž žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím, proti kterému již nebylo odvolání přípustné) a obsahovala všechny požadované formální náležitosti. Soud proto mohl přistoupit k věcnému přezkoumání žaloby.
23. O podané žalobě soud rozhodoval bez nařízení jednání ve smyslu § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť s tím vyslovili souhlas jak žalobce (v podání ze dne 12. 2. 2025, č. l. 27), tak i žalovaný (v podání ze dne 31. 1. 2025, č. l. 24). Jednání nepožadovaly ani OZNŘ, kterých se soud dotázal v rámci výzvy a poučení ze dne 19. 1. 2026 (č. l. 64 soudního spisu). Soud pro své rozhodnutí ani nepotřeboval provádět dokazování, které by si vyžádalo potřebu konat soudní jednání.

VI.

Posouzení věci soudem

24. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. soud vycházel při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a svůj přezkum učinil v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě. Soud rovněž přezkoumal napadené rozhodnutí z pohledu vad, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti, tj. vad ve smyslu § 76 odst. 2 s. ř. s. a dále vad, které by bránily přezkoumání napadeného rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, č. 2288/2011 Sb. NSS). Soud žádné takové vady neshledal.
25. Soud předesílá, že nepřisvědčil žalobci, že by se správní orgány v dalším řízení poté, co jejich předchozí rozhodnutí byla zdejším soudem zrušena, neřídily závazným právním názorem soudu vyjádřeným v předchozím rozsudku. Jak již bylo uvedeno v úvodu tohoto rozsudku, primárním důvodem pro zrušení předchozího napadeného rozhodnutí byla jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný se ve svém předchozím rozhodnutí nevypořádal s odvolacími námitkami uplatněnými žalobcem. Toto své pochybení správní orgány v dalším řízení odstranily, neboť napadené rozhodnutí (ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím) již obsahuje podrobné odůvodnění, proč oba správní orgány dospěly k závěru, že žalobce není účastníkem předmětného řízení o povolení hornické činnosti. Oba správní orgány ve svých nových rozhodnutích rovněž označily konkrétní důkazy, z nichž při opakovaném posouzení vycházely, čímž

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

odstranily druhou soudem vytýkanou vadu, která spočívala v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud zdůrazňuje, že vada nepřezkoumatelnosti předchozího napadeného rozhodnutí mu bránila v tom, aby se při předchozím projednání dané věci meritorně zabýval podstatou sporu, tedy zda žalobce je či není účastníkem předmětného řízení o povolení hornické činnosti.

26. Nicméně soud poté, co v projednávané věci přezkoumal napadené rozhodnutí, dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná**.
27. Vzhledem k tomu, že správní spis, ve spojení s nespornými tvrzeními účastníků řízení, poskytoval dostatečný podklad pro posouzení žalobních námitek a pro rozhodnutí předmětné věci, soud neprováděl žádné dokazování. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu správní soud listiny obsažené ve správním spisu k důkazu neprovádí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Dále pak soud k důkazu neprovedl žalobcem navržené tiskové zprávy a televizní reportáže, neboť ty se netýkaly přímo žalobce a byly pro posouzení otázky žalobcova účastenství v předmětném správním řízení nadbytečné.
28. V projednávané věci bylo podstatou sporu právní posouzení, zda ob stojí závěr správních orgánů, že žalobce není účastníkem předmětného řízení o povolení hornické činnosti vedeného podle zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hornické činnosti“).
29. Podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti jsou účastníky daného řízení *žadatel, právnické a fyzické osoby, jejichž práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být povolením dotčeny, a obec, v jejímž územním obvodu má být hornická činnost vykonávána*.
30. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2024, č. j. 4 As 342/2023-84, bod 41, Nejvyšší správní soud se k účastenství v řízení podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti již několikrát vyjádřil, přičemž dospěl k následujícím závěrům: „*Jde o zvláštní úpravu k obecné úpravě účastenství podle § 27 správního řádu a výčet účastníků je taxativní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2009, č. j. 2 As 80/2008-77, nebo ze dne 15. 9. 2016, č. j. 9 As 80/2016-43). Už ze samotného znění ustanovení plyne, že právo účastnit se řízení o povolení hornické činnosti náleží i těm, u nichž je zásah do jejich práv či chráněných zájmů pouze možný (potenciální). Pokud se osoba, u níž je předpoklad existence dotčení jejich práv či právem chráněných zájmů, domáhá účastenství v řízení, je na správním orgánu, aby zvážil, zda to lze v úplnosti a bez rozumných pochyb vyvrátit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, č. j. 5 As 36/2009-123, a ze dne 25. 1. 2018, č. j. 2 As 196/2016-133) [...]*“ [všechna podtržení v citacích uvedených v tomto rozsudku byla doplněna soudem].
31. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, č. j. 5 As 36/2009-123, který soud citoval již ve svém předchozím rozsudku a ve kterém se kasační soud zabýval právě otázkou účastenství dle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, je třeba zmínit následující závěry: „*[...] je to právě vzdálenost, která určuje, zda bude stěžovatelka vlivy lomu – hlučností, prašností či vibracemi – zasazena a v jaké míře. Provoz lomu je ze své podstaty činností, která zasahuje své okolí svými externalitami (hlučnost, emise,...). Je totiž zřejmé, že důsledky povolené činnosti nejsou omezeny jen na stanovený dobývací prostor, řada důsledků povolované činnosti dobývací prostor (tak i bezpečnostní okruh) přesahuje. [...]* Dotčením tu lze nepochybně rozumět především dotčení hlukem, prachem, vibracemi, apod., tj. různé imise (ustanovení § 127 odst. 1 obč. zák.). Imisemi se obecně rozumí výkon vlastnického práva, kterým se zasahuje do cizího

vlastnického nebo jiného práva nad míru přiměřenou poměrům [...] Dotčení může být např. i zvýšenou intenzitou dopravy v místě vzhledem k účelu povolení. [...] K tomu, aby právnická či fyzická osoba měla postavení účastníka správního řízení, je dostačující pouhý předpoklad existence dotčení jejích práv, právem chráněných zájmů nebo povinností, které mohou být povolením dotčeny. Protože postačuje pouhá možnost dotčení práv, je nutné jako s účastníkem řízení jednat s každým, u něhož nebude možné nade vší pochybnost jednoznačně vyloučit, že jeho vlastnická nebo jiná práva nemohou být za žádných okolností povolením dotčena.“

32. K právě uvedeným závěrům se Nejvyšší správní soud přihlásil i ve své pozdější judikatuře, a to např. v rozsudku ze dne 25. 1. 2018, č. j. 2 As 196/2016-133, č. 3738/2018 Sb. NSS, ve kterém provedl výklad k § 33 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), přičemž mj. vyložil rozdíl mezi pojmy „obrožení“ a „dotčení“ (dle Nejvyššího správního soudu „dotčenost je atributem odvození okruhu účastníků řízení podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, kdežto obrožení je atributem aplikace § 33 horního zákona o řešení střetu zájmů“). Nejvyšší správní soud konstatoval, že „[d]otčením lze rozumět především dotčení hlukem, prachem, vibracemi a dalšími imisemi. Imisemi se dle § 1013 občanského zákoníku obecně rozumí výkon vlastnického práva, kterým se zasahuje do cizího vlastnického nebo jiného práva nad míru přiměřenou místním poměrům a který podstatně omezuje obvyklé užívání pozemku“, zatímco „[u] obrožení musí existovat reálná, důkazy podložená, hrozba vzniku újmy, která znamená podstatné snížení některého z užitných parametrů předmětné věci [...]“ (srov. body 31 a 33 cit. rozsudku).
33. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 18. 11. 2015, č. j. 8 As 98/2015-46, v bodu 27 uvedl, že pojetí účastenství založené na možném dotčení práv bylo či je konstruováno obdobně v několika předpisech, a to konkrétně v § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, § 28 odst. 2 horního zákona a dále i ve stavebním zákonu z roku 2006 [např. v § 85 odst. 2 písm. b), § 109 písm. e) nebo § 142 odst. 1] či stavebním zákonu z roku 1976 [§ 34 odst. 1, § 59 odst. 1 písm. b) nebo § 97 odst. 1], přičemž v těchto případech lze využít obecná východiska výkladu „možnosti přímého dotčení práv“. V již citovaném rozsudku č. j. 2 As 196/2016-133 pak Nejvyšší správní soud uvedl, že „Ústavní soud konstantně připomíná, že jediným ústavně konformním výkladem pojmu ‚dotčení vlastnických a jiných práv‘ pro vymezení účastenství dle stavebního zákona je výklad extenzivní (nálezy ze dne 7. 4. 2005, sp. zn. III. ÚS 609/04, č. 79/2005 Sb. ÚS, či ze dne 22. 3. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 19/99, č. 96/2000 Sb.). Pro určení okruhu účastníků řízení tedy postačuje, že osoba může být potenciálně zasazena imisemi z povolené činnosti [...]“ (srov. bod 34 cit. rozsudku).
34. Z výše citované judikatury podle názoru soudu jasně vyplývá, že k tomu, aby žalobce byl účastníkem předmětného řízení o povolení hornické činnosti ve smyslu § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti, nemusí být na základě skutkových zjištění správního orgánu prokázáno dotčení jeho práv či právem chráněných zájmů (jak argumentoval žalovaný) a již vůbec není potřeba, aby žalobce takové dotčení prokázal (jak namítala OZNR I.). Platí totiž, že právo účastnit se řízení o povolení hornické činnosti náleží i těm, u nichž je zásah do jejich práv či chráněných zájmů pouze možný, tudíž postačuje potencialita dotčení práv, reálné dotčení práv se nevyžaduje. Účastníkem řízení o povolení hornické činnosti má být každý, u něhož nebude možné nade vší pochybnost jednoznačně vyloučit, že jeho vlastnická nebo jiná práva mohou být za určitých okolností povolením hornické činnosti dotčena.
35. Jak již soud uvedl ve svém předchozím rozsudku, ze správního spisu vyplynulo, že žalobce v odvolacím řízení namítal přímé dotčení svých práv na ochranu životního prostředí,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

života, zdraví a majetku, které dával do souvislosti se svým vlastnictvím nemovitých věcí v obci X, a to v blízkosti té části dobývacího prostoru, kde má dojít k plánovanému zahájení těžby kaolinu. Dotčení svých práv žalobce spatřoval v tom, že jako osoba trvale žijící v bezprostřední blízkosti dolu bude dýchat horší vzduch, bude nucen snášet hlučnost, mohou být narušeny spodní vody na jeho pozemcích a statika domů (srov. bod 31 předchozího rozsudku). Obdobné námitky zopakoval i v rámci své žalobní argumentace.

36. Nelze proto souhlasit s žalovaným, že žalobce v žádném ze svých podání učiněných v průběhu správního řízení neuvedl takové skutečnosti, které by odůvodňovaly jeho účastenství v předmětném správním řízení. Jak již bylo uvedeno výše, v judikatuře Nejvyššího správního soudu není pochyb o tom, že dotčením na právech lze rozumět především dotčení hlukem, prachem, vibracemi, případně zvýšenou intenzitou dopravy, tedy imisemi, které žalobce setrvale namítal již v odvolání a namítal je i v žalobě.
37. V nynějším řízení je nesporné, že žalobcem vlastněné pozemky parc. č. Xa a Xb v k. ú. X se nacházejí ve vzdálenosti 380 m od hranice projednávané hornické činnosti (viz str. 6 žaloby a str. 5, 6 a 9 napadeného rozhodnutí, resp. str. 5 vyjádření k žalobě). Náhledem do veřejně dostupného katastru nemovitostí pak lze zjistit, že tyto pozemky přiléhají, resp. obklopují pozemky st. parc. č. Xc a Xd ve vlastnictví žalobce zastavěné rodinnými domy. Rodinný dům na pozemku st. parc. č. Xd je pak dům č. p. Xe, který je trvalým bydlištěm žalobce. Žalovaný ani prvostupňový orgán ostatně nespochybnily, že žalobce trvale žije v obci X.
38. Dále pak soud poukazuje na to, že samotný žalovaný uvedl, že dobývání ložiska bude prováděno za pomoci rypadel, kolových nakladačů, dozerů a nákladních automobilů (viz str. 4 vyjádření k žalobě).
39. Na základě těchto skutečností soud nemá pochyb o tom, že právě popsany způsob dobývání předmětného ložiska je způsobilý produkovat hluk, prach, vibrace či jiné imise (např. zvýšenou intenzitou dopravy), které mohou představovat dotčení práv žalobce, jehož nemovitosti jsou ve vzdálenosti 380 m od hranice takové hornické (těžební) činnosti. Je třeba opakovaně zdůraznit, že ustanovení § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti vyžaduje pro vznik účastenství v řízení o povolení hornické činnosti toliko potencialitu dotčení práv, nikoli reálné dotčení práv.
40. Soud připouští, že oba správní orgány detailně odůvodnily, proč práva žalobce podle jejich názoru nebudou plánovanou hornickou činností dotčena. Přesto správními orgány uváděné přílohy k posouzení vlivu záměru na životní prostředí (v rámci dokumentace EIA pořízené před 10 lety) nemohou nade vší pochybnost jednoznačně vyloučit možnost dotčení práv žalobce, coby vlastníka nemovitostí nacházejících se ve vzdálenosti 380 m od místa, kde bude probíhat dobývání ložiska kaolinu, pokud dojde k povolení předmětné hornické činnosti dotčena.
41. Soud nesdílí názor OZNŘ I., že by správní orgány logicky vysvětlily, že vzdálenost žalobcových nemovitostí od místa plánované těžby „zcela jednoznačně zaručuje, že neprozí jakékoliv dotčení jeho práv a zákonem chráněných zájmů“. Žalovaný totiž blíže nespécifikoval „zkušenosti, které jsou známy orgánům státní báňské správy z výkonu vrchního dozoru“, na základě kterých by bylo zřejmé, že vzdálenost 380 m nade vší pochybnost zaručuje, že je vyloučeno dotčení na právech žalobce očekávanými imisemi spojenými s těžbou kaolinu prostřednictvím rypadel, kolových nakladačů, dozerů a nákladních

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

automobilů. Soud zastává názor, že zmíněná vzdálenost není tak velká, aby zcela vyloučila možnost minimálně hlukových a prachových imisí. Soud opakovaně zdůrazňuje, že postačuje pouhá potencialita dotčení práv, tudíž nemusí být prokázáno, že takové imise reálně nastanou, resp. že překročí předepsané hodnoty.

42. Soud setrvává na svém názoru vysloveném v bodu 33 předchozího rozsudku, že samotné vydání souhlasného závazného stanoviska Ministerstva životního prostředí ještě neznámá, že záměr nebude mít žádný vliv na své okolí. To lze dovodit i z toho, že povinnou náležitostí stanoviska EIA jsou „*podmínky pro fázi přípravy záměru, realizace (výstavby) záměru, provozu záměru, popřípadě podmínky pro fázi ukončení provozu záměru za účelem prevence, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzace negativních vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví*“ (bod I.8 přílohy č. 6 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí). Soud rovněž opakovaně podotýká, že připustí-li orgány báňské správy účast žalobce na řízení o povolení hornické činnosti, ještě to neznámá, že by žalobce se svými námitkami musel uspět. Otázka přípustné míry dotčení se řeší v meritorním rozhodnutí o povolení hornické činnosti, nikoli v rozhodnutí o účastenství žalobce v daném správním řízení.
43. Soud shrnuje, že orgány báňské správy neprokázaly, že lze nade vší pochybnost vyloučit možnost, že se způsob těžby (pomocí rypadel, kolových nakladačů, dozerů a nákladních automobilů) ve vzdálenosti 380 m od pozemků ve vlastnictví žalobce dotkne práv žalobce, který v daném místě trvale žije. To postačuje pro závěr, že práva a právem chráněné zájmy žalobce mohou být povolením předmětné hornické činnosti dotčeny, a proto by s žalobcem mělo být jednáno jako s účastníkem řízení podle § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti.

VII.

Rozhodnutí soudu

44. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud výrokem I. tohoto rozsudku napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), kterou shledal v nesprávném výkladu a aplikaci ustanovení § 18 odst. 1 zákona o hornické činnosti. Soud podotýká, že správní soudy v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s. mají kompetenci v případě důvodnosti žaloby napadené rozhodnutí pouze zrušit, nikoli změnit, jak navrhoval žalobce (srov. § 78 s. ř. s.).
45. Soud podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (srov. § 78 odst. 5 s. ř. s.).

VIII.

Náklady řízení

46. Výrokem II. tohoto rozsudku soud rozhodl o nákladech řízení. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. má právo na náhradu nákladů řízení ten účastník, který byl v řízení plně úspěšný. V tomto řízení byl procesně úspěšný žalobce, proto mu náleží náhrada nákladů řízení v plné výši. Podle obsahu soudního spisu náklady žalobce tvoří v první řadě zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za správní žalobu. Žalobce nebyl v soudním řízení právně zastoupen advokátem. Žalobce dále nárokoval administrativní náklady (pošta, tisk) ve výši 500 Kč, aniž by tuto částku blíže odůvodnil, resp. doložil. Soud k tomu konstatuje, že žalobci nelze přiznat paušální náhradu hotových výdajů podle § 151 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), jenž se neuplatní v soudním řízení správním, které má vlastní komplexní úpravu rozhodování o náhradě nákladů řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

(srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 135/2015-79, č. 3344/2014 Sb. NSS). Soud proto žalobci přiznal pouze doložené hotové výdaje, kterými bylo žalobcem uhrazené poštovné, jež bylo zjistitelné z obálek založených v soudním spisu. Hotové výdaje žalobce tak činily 80 Kč (žaloba) a 85 Kč (vyjádření ze dne 12. 2. 2025). Soud naopak žalobci nepřiznal poštovné za zásilku obsahující napadené rozhodnutí, neboť žalobce mohl a měl napadené rozhodnutí přiložit již k žalobě. Celkem tedy přiznané náklady řízení činí 3 165 Kč.

47. Lhůta k plnění povinnosti k náhradě nákladů řízení byla stanovena podle § 160 odst. 1 *in fine* o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a s přihlédnutím k možnostem žalovaného tuto platbu realizovat.
48. Osoby zúčastněné na řízení nemají ve smyslu § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, neboť jim soudem nebyla uložena žádná povinnost, a soud taktéž neshledal žádný zvláštního zřetele hodný důvod, pro nějž by bylo namíste náhradu nákladů řízení přiznat. Proto soud výrokem III. tohoto rozsudku rozhodl tak, že žádná z osob zúčastněných na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 26. března 2026

JUDr. Veronika Burianová v.r.
předsedkyně senátu